

Zálohování v kostce

Pravidelné a pečlivé zálohování je předpokladem spokojeného užívání osobního počítače. V tomto článku si shrneme všechny zásadní informace týkající se zálohování. Řekneme si, co a proč zálohovat, kam ukládat záložní kopie dat, které programy s tím pomohou a jak často je vhodné zálohování provádět.

1. PROČ ZÁLOHOVAT?

Pravidelné a pečlivé zálohování je předpokladem spokojeného užívání osobního počítače. Je třeba si přiznat, že i sebelepší počítač je pořád stále jenom stroj vyrobený člověkem, a že se tedy může kdykoliv porouchat. Veškerá data v počítači se ukládají na pevný disk, jehož životnost je omezena. To samozřejmě platí i o dalších komponentách v osobních počítačích, ale žádná není tak klíčová jako právě pevný disk. Jeho důležitost tkví právě v uložených datech, přičemž ale životnost pevného disku není statisticky nikterak velká (přibližně od dvou do pěti let v závislosti na podmínkách, typu a častotě).
 Pokud dojde k poškození grafické karty, jednoduše ji vyměníte za novou a možná i lepší. Poškozený pevný disk lze sice také vyměnit za nový, ale co data na něm uložená? Ta jsou často nenahraditelná a mohou mít mnohem větší hodnotu než celý počítač. S tím, jak počítač využíváme ke stále většímu množství činností, důležitost tohoto tvrzení ještě roste. Běžně se dnes v počítači uchovávají fotografie a domácí videa. Jejich hodnota je nevyčísitelná a obsah nenahraditelný. Zkrátka nový pevný disk si pořídit můžete, ale nová příležitost natočit první krůčky vaší ratolesti už nebude.

Domácí video a fotografie představují jen zlomek dat, o která lze přijít. V počítačích se dnes zcela běžně uchovávají důležité dokumenty, podklady pro účetnictví, e-mailová korespondence, různé kalendáře a diáře, adresář kontaktů, hudební sbírka a tak dále. Ztráta těchto dat by vás nejen mohla hodně mrzet, ale také způsobit další problémy. Je tu také riziko ztráty dat vinou působení různých záškodnických programů nebo vinou prostě lidské chyby – některá data omylem smažete nebo přepíšete. Důležitost zálohování je tedy nesporná a platí jak pro počítače ve firemním prostředí, tak pro počítače domácí.

Domácí video a fotografie představují jen zlomek dat, o která lze přijít. V počítačích se dnes zcela běžně uchovávají důležité dokumenty, podklady pro účetnictví, e-mailová korespondence, různé kalendáře a diáře, adresář kontaktů, hudební sbírka a tak dále. Ztráta těchto dat by vás nejen mohla hodně mrzet, ale také způsobit další problémy. Je tu také riziko ztráty dat vinou působení různých záškodnických programů nebo vinou prostě lidské chyby – některá data omylem smažete nebo přepíšete. Důležitost zálohování je tedy nesporná a platí jak pro počítače ve firemním prostředí, tak pro počítače domácí.

Důležitost zálohování je tedy nesporná a platí jak pro počítače ve firemním prostředí, tak pro počítače domácí.

Životnost pevných disků není statisticky nijak vysoká – o svá data můžete přijít prakticky každým dnem.

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- proč zálohovat
- co zálohovat
- kam zálohovat
- čím zálohovat
- jak často zálohovat

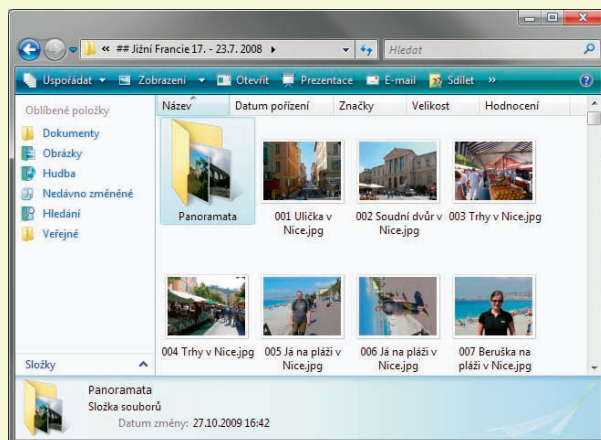

Obr.: Fotolia

2. CO ZÁLOHOVAT?

Zálohovat by se měla veškerá data, jejichž ztráta by vás eventuálně mohla mrzet. Někteří uživatelé bohužel volí špatný přístup a zlehčují důležitost svých dat. Říkají si, že fotky domácího mazlíčka nejsou až tak důležité, aby je museli zálohovat. Zálohování považují jen za opatření pro firemní prostředí nebo pro vědecké instituce. To je ale špatný pohled na věc. Neporovnávejte důležitost svých dat s důležitostí dat někoho jiného. Položte si jednoduchou otázku: Mrzela by vás ztráta konkrétních dat? Pokud odpověď zní ano, určitě je zálohujte. Nemá cenu se rozpakovat.

Zálohovat lze třeba různé dokumenty, domácí video, archiv fotografií, hudební sbírku, uložené e-maily, adresáře a záznamy z kalendáře, poklady k práci nebo ke studiu atd. Kromě jednotlivých souborů a složek je také možné pomocí speciálních programů zálohovat obsah celého pevného disku, a to i s operačním systémem, nainstalovanými programy a uživatelským nastavením. Pokud pak dojde k havárii disku, jeho kompletní obsah jednoduše obnovíte na nový disk ze zálohy. Vyhnete se tak opětovné instalaci operačního systému a potřebných programů a jejich složitému nastavování.

Jedněmi z nenahraditelných dat jsou například fotografie z dovolených.

3. KAM ZÁLOHOVAT?

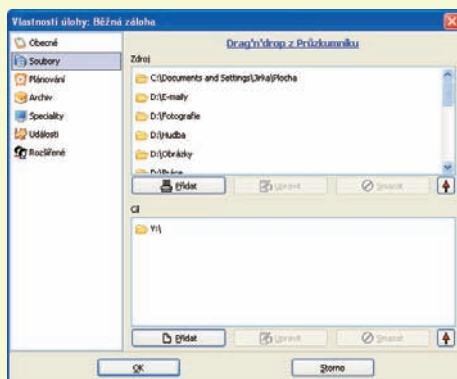
Aby mělo zálohování smysl, je třeba záložní kopie dat ukládat na spolehlivé médium. Nemá smysl je ukládat na stejný pevný disk, na kterém se nachází originální data. Při jeho poškození totiž můžete přijít i o záložní kopie. Nedoporučujeme ani ukládat záložní kopie na jiný pevný disk nainstalovaný uvnitř téhož počítače. Ideálním místem pro ukládání záloh je naopak externí pevný disk, připojený k počítači přes USB 2.0, FireWire nebo eSATA, eventuálně přes síťovou kartu. Externí disky dnes už obvykle poskytují dostatek prostoru pro záložní kopie dat za rozumnou cenu. Bez problémů pojmu třeba kopii celého obsahu zálohovaného disku nebo rozsáhlejší sbírku multimediálních dat (hudba, videa, fotografie).

Ideálním médiem k zálohování jsou například externí pevné disky.

Dobrym úložištěm pro záložní kopie jsou také flash disky. Nenabízejí sice už tolik prostoru jako klasické disky externí, ale zase jsou fyzicky odolnější, o dost skladnější a za zmínku stojí i bezhlučný provoz. CD/DVD naopak nejsou pro potřeby pravidelného zálohování příliš vhodná. Příčin je hned několik: Z dnešního pohledu už poměrně malá kapacita, náchylnost k fyzickému poškození, nižší spolehlivost a dosti obtížná manipulace s daty. CD/DVD doporučujeme spíše pro účely jednorázových záloh, například když si hodláte uložit někam stranou fotografie z dovolené. Pro zmiňované jednorázové zálohy jsou vhodná média DVD-RAM, u kterých odpadá problematické nakládání s daty. Data se na ně zapisují jako třeba na flash disk. Jsou i spolehlivější než DVD-R nebo DVD+R. Bohužel ne všechny vypalovačky tento formát podporují. Na jeho místo se však tlačí různé paměťové karty, zejména karty formátu Secure Digital (SD). Ty jsou výrazně odolnější vůči fyzickému poškození a nabízejí i vyšší kapacitu při výrazně menších rozměrech. Jsou však také dražší, ale na bezpečnosti dat by se šetřit nemělo.

4. ČÍM ZÁLOHOVAT?

Zálohování je nejlepší svěřit nějakému šikovnému programu. Ušetříte si tak čas i námahu.

kou zálohu postará některý ze specializovaných programů, kterému je jedno, jestli právě máte chuť nebo čas zálohování provádět.

Specializovaných programů pro provedení automatické zálohy existuje celá řada. Jestliže chcete zálohovat jen jednotlivé vybrané soubory a složky, doporučit můžeme bezplatný program Cobian Backup (<http://odkaz.ppk.cz/Cobian>) nebo Comodo BackUp (<http://backup.comodo.com>). Oba umožňují propracované naplánování záloh a jejich automatické vykonání ve zvolených termínech (intervalech). Z komerčních programů stojí za zmínku program Nero BackItUp & Burn (<http://odkaz.ppk.cz/NeroBackItUp>), který navíc umí i archivovat data na CD/DVD a na disky Blu-ray.

Windows Vista a Windows 7 mají nástroje pro zálohování vybraných souborů a složek obsaženy už v základní instalaci. Dovedou zálohovat jak na externí pevné disky, flash disky nebo paměťové karty, tak na různá optická média. Omezením v nižších edicích, včetně oblíbené edice Home Premium, je však to, že není možné zálohovat po místní síti (tedy na jiný počítač v síti, na různá síťová úložiště nebo na domácí server).

Speciální kategorií pak tvoří programy zaměřené na kompletní zálohování pevného disku včetně operačního systému, nainstalovaných programů apod. K naprosté špičce patří program Norton Ghost (<http://odkaz.ppk.cz/Ghost>) nebo Acronis TrueImage Home (<http://odkaz.ppk.cz/AcronisTIH2010>). V obou případech se však jedná o placené programy. Pokud však máte některou z vyšších edic Windows Vista (Business nebo Ultimate) či Windows 7 (Professional nebo Ultimate), pak se bez nich můžete obejít. Ve zmíněných edicích těchto systémů už totiž je integrován nástroj pro tzv. kompletní zálohování, resp. pro vytvoření bitové kopie. Jde o dva různé pojmy pro tutéž věc, tedy o zálohování veškerého obsahu disku.

5. JAK ČASTO ZÁLOHOVAT?

Vhodný interval pro provádění pravidelných záloh je značně individuální. Záleží na tom, za jak dlouho obvykle vygenerujete data, jejichž eventuální ztráta by vás mrzela. Pokud neustále vytváříte a upravujete nějaké dokumenty nebo tabulky, můžete je zálohovat klidně i každý den, a třeba i několikrát. Minimálně ale doporučujeme zálohovat jednou týdně. Není ale nutné provádět jen jednu generální zálohu. Naopak je vhodnější nadefinovat více automatických záloh. Lze tak například každý den zálohovat rozdělanou práci a e-mail, jednou týdně archiv fotografií a domácího videa a třeba jednou za měsíc kompletní obsah disku.

To je samozřejmě jen příklad, můžete zálohovat i úplně jinak. Nespěchejte s nastavením zálohování, toto nastavení si rozmyslete a nebojte se s ním trochu pohrát. Časem můžete v nastavení provádět i korekce, pokud zjistíte, že nějaký interval záloh je zbytečně krátký, nebo naopak nepřijatelně dlouhý.

Jiří Macich ml., jiri@macich.net

Zatímco zálohy e-mailů je třeba provádět často, zálohu celého disku můžete udělat jen jednou za dlouhý čas...

